

MODTAGET

- 8 OKT. 2008 / 11/15

Den Centrale Indlevering

Arbejdsmarkedsudvalget
AMU alm. del - Bilag 1
SOU alm. del - Bilag 1
Offentligt

SFI DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER
FOR VELFÆRD

ANBRAGTE BØRNS UDVIKLING OG VILKÅR

RESULTATER FRA SFI'S FORLØBSUNDERØGELSER AF ÅRGANG 1995

08:23

TINE EGELUND, DINES ANDERSEN
ANNE-DORTHE HESTBÆK, METTE LAUSTEN

ANBRAGTE BØRNS UDVIKLING OG VILKÅR

RESULTATER FRA SFI'S FORLØBSUNDERSGELSER AF ÅRGANG 1995

SFI's Forløbsundersøgelse af anbragte børn følger samtlige anbragte danske børn født i 1995. Denne anden rapport fra undersøgelsen viser, at de fleste af de nu 11-årige anbragte børn er ringere stillet end andre børn. De har oftere end andre børn psykiske og sociale problemer. De er mere syge og har det sværere i skolen. Kun halvdelen klarer en almindelig skolegang uden specialforanstaltninger.

Rapporten viser, at det er dem, der har den mest belastende sociale baggrund, der er anbragt uden for familien: Deres mødre er oftere "teenagermødre" og er oftere enlige. Forældrene har også oftere problemer med misbrug, vold og kriminalitet og har generelt flere helbredsproblemer og dårligere økonomi end andre børns forældre.

Undersøgelsen er baseret på interview med børnene selv og på spørgeskemaer til de voksne omkring dem: på anbringelsessteder og i socialforvaltninger. Derudover indgår der omfattende registeroplysninger om børnenes sociale og økonomiske baggrund. SFI's Børneforløbsundersøgelse af hele årgang 1995 gør det tilmed muligt at sammenligne med de øvrige 11-årige børn i Danmark.

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

08:23

298 kr. inkl. moms

ISSN: 1396-1810

ISBN 978-87-487-910-7



9

ANBRAGTE BØRNS UDVIKLING OG VILKÅR
RESULTATER FRA SFI'S FORLØBSUNDERSØGELSER AF ÅRGANG 1995
Afdelingsleder: Anne-Dorthe Hestbæk
Afdelingen for børn og familie

Undersøgelsens følgegruppe:
Mette Grøstøl, Socialpædagogernes Landsforbund
Nina E. Hansen, Velfærdsministeriet
Geert Jørgensen, Landsforeningen af Opholdssteder, Bolibud og Skolebehandlingstilbud
Henrik Kastrup, Foreningen af danske døgninstitutioner for børn og unge (FADD)
Pernille Kvarning, Kommunernes Landsforening
Bente Nielsen, TABUKA
Henrik Egelund Nielsen, Dansk Socialrådgiverforening
Kirsten Holm Petersen, Børn & Familier

ISSN: 1396-1810
ISBN: 978-87-7487-910-7

Layout: Hedda Bank
Oplag: 800
Tryk: Schultz Grafisk A/S

© 2008 SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
Tlf. 3348 0800
sfi@sfi.dk
www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden. Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver SFI's publikationer, bedes sendt til centret.

INDHOLD

FORORD	9
RESUMÉ	11
De anbragte børns forældre	12
Børnenes situation	14
Anbringelsesstederne	16
Socialpolitiske perspektiver	17
1 INDLEDNING	19
Formål og forskningsspørgsmål	20
Første dataindsamling i Forløbsundersøgelsen af anbragte børn – 7 år	21
Anden dataindsamling i Forløbsundersøgelsen af anbragte børn – 11 år	22
Forløbsundersøgelser om børn	24
Et overordnet udviklingsøkologisk perspektiv	26
Udviklingspsykopatologi (developmental psychopathology)	27
Opbygningen af rapporten	36

2	DATA OG METODE	39
	Datamaterialet	39
	Bortfaldsanalyse	44
	Sammenligningsgrupperne	45
	Analyser	47
	Signifikansniveauer	48
	Etiske perspektiver	48
3	FORÆLDRES LEVEKÅR OG SOCIALE PROBLEMER	51
	Demografiske forhold	52
	Socioøkonomiske forhold	56
	Etnisk baggrund	60
	Helbred	62
	Misbrug	65
	Kriminalitet	66
	Forældres anbringelse som børn	67
	Forskelle mellem børn anbragt før og efter 2003	69
	Forskellen mellem anbragte og hjemgivne børn	73
	Sammenligning af situationen i 2003 og 2007 af børn anbragt forud for 2003	76
	Afslutning	78
4	ANBRINGELSESGRUNDE	81
	Hovedårsager til anbringelse	82
	Anbringelse uden samtykke og anbringelsesgrunde	90
	Hvad siger børnene om årsager til anbringelse?	91
	Sammenfatning	92
5	SDQ	95
	De anbragte børns SDQ	99
	Udvikling i SDQ fra 2003	102
	Sammenhæng mellem SDQ og andre forhold	103

	Oplevelsen af belastningerne	105
	Sammenfatning	113
6	ANBRAGTE BØRNS SUNDHED	115
	Helbred i 11-årsalderen	118
	Diagnosticerede sygdomme og handicap	121
	Børnenes egen vurdering af deres helbred og trivsel	129
	Alkoholforbrug og rygning	136
	Børnenes sundhed i sagsbehandlingen	139
	Sammenfatning	142
7	ANBRAGTE BØRNS SKOLEGANG	145
	Skolegang når man er anbragt uden for hjemmet	145
	Almindelig eller specialiseret undervisning	146
	Klassestrin	156
	Indlæringsniveau	157
	Er der en sammenhæng med situationen ved skolestart?	161
	En prognose for barnets muligheder	163
	Skolen til hverdag	165
	Problemer i skolen	170
	Afslutning	175
8	ANBRAGTE BØRNS FRITIDSLIV	177
	De anbragte børns skemalagte fritidsaktiviteter	178
	Stillesiddende fritidsaktiviteter	186
	Piger og drenges fritid	192
	Sammenfatning	194
9	ANBRAGTE BØRNS KONTAKT MED FORÆLDRE, SLÆGT OG NETVÆRK	197
	Kontakt med forældre under anbringelsen	198

Kontakthyppighed	199
Børnenes egen vurdering af samværet med forældrene	206
Tilknytning til slægt og andet netværk	209
Tilknytning til søskende	210
Tilknytning til bedsteforældre	212
Tilknytning til andet netværk	213
Sammenfatning	220
10 ANBRAGTE BØRN MED ANDEN ETNISK BAGGRUND END DANSK 225	
Definitioner af etniske minoritetsbørn	227
Anbringelsesfrekvenser	228
Anbringelsestidspunkt og varighed	231
Anbringelsessteder	232
Anvendelse af tvang i sager med etniske minoritetsbørn	233
Forældresamarbejde og forældrekontakt i sager med etniske minoritetsbørn	235
Anbringelsesårsager	241
Sociale og psykiske problemer blandt anbragte etniske minoritetsbørn	242
Anbragte etniske minoritetsbørns skolegang	243
Anbragte etniske minoritetsbørns helbred	245
Sammenfatning	246
11 ANBRINGELSESFOMERNE 249	
Hvor anbringes børn i forskellige aldersgrupper?	250
Køn og anbringelsessted	253
Hvad adskiller børn i forskellige aldre, anbragt under forskellige anbringelsesformer?	255
anbringelse i slægts- og netværkspleje	262
Anbringelsessteder og anbringelsesårsager	264
Anbringelsesstedernes forudsætninger	267
Afhjælper anbringelsen barnets problemer?	268
Prisen for anbringelsesformerne	271

Sandsynligheden for at blive anbragt under institutionslignende former	272
Sammenfatning	274
12 11-ÅRIGES ANBRINGELSESFORLØB	277
Det ustabile anbringelsesfelt	277
Antal anbringelses- og omsorgsmiljøer	279
Alder ved første anbringelse og antal anbringelsessteder	285
Forskelle mellem anbringelse i førskolealder og skolealder	287
Forhold mellem antal anbringelsessteder og antal hjemgivelser	290
Faktorer der har sammenhæng med ustabilitet	292
Sammenfatning	294
13 PERSPEKTIVERING	297
Et kontinuum af socialt dårligt stillede børn	297
De mest udsatte børn	304
De anbragte børns forløb	306
LITTERATURLISTE	311
SFI-RAPPORTER SIDEN 2007	323